

Branko Pavlović,
član Izvršnog komiteta Delta Generali
osiguranja i predsednik Udruženja
aktuara Srbije

■ Domaće tržište reosiguranja je znatno slabije poslovalo u 2013. godini, nego u prethodnoj godini, i sve je očiglednije da domaći reosiguravači predstavljaju servis za prenos rizika u inostranstvo, koji je potreban samo zbog domaće zakonske regulative

Delatnost reosiguranja u svetu je veoma važna, iako u lokalnim razmerama relativno teško dolazi do izražaja zbog mnogo vidljivijeg i aktivnijeg osiguranja. Njen značaj vidi se iz činjenice da su 308 svetskih katastrofa napravile ekonomske gubitke oko 140 milijardi dolara u 2013. godini, od kojih su 45 milijardi klijentima isplatili osiguravači. Veći deo tog iznosa od 45 milijardi u stvari potiče od reosiguravača, ali ih klijentima distribuiraju osiguravači. Bez reosiguranja, osiguravači ne bi bili u mogućnosti da pruže pokriće za štete nastale nakon katastrofalnih događaja, kao što su zemljotresi ili uragani, kao ni za neuobičajne rizike, ili bi mogli da pruže pokriće, ali samo uz neodrživo visok nivo premije.

Posle malog pada u 2012. godini, srpski BDP je porastao 2,5 odsto u 2013. godini. Ostali makroekonomski indikatori su, takođe, značajno poboljšani u odnosu na

Loša godina za reosiguravače

prethodnu godinu. Inflacija se smanjila oko 10 procentnih poena, nezaposlenost za više od tri procentna poena, a prosečna zarada izražena u evrima porasla je za sedam odsto. Premija osiguranja je zabeležila nominalni rast u dinarima od oko četiri odsto. Jedan od retkih negativnih trendova zabeležen je u delatnosti reosiguranja, čija premija je pala oko sedam odsto.

Reosiguranje u Srbiji

U 2013. godini na srpskom tržištu osiguranja reosiguranjem se bavilo četiri društva: DDOR Re, Delta Generali reosiguranje, Dunav-Re i Wiener Re. Bilo je 60 zaposlenih u društvima koja se bave poslovima reosiguranja, pet više nego prethodne godine. Trend opadanja tržišnog učešća društava u domaćem vlasništvu je prilično snažan u nekoliko poslednjih godina. U 2008. godini Dunav-Re je imao 70 odsto tržišnog učešća, dok se u 2013. sveo na 36 odsto. Tržišna utakmica se odvija najviše između kompanija Dunav-Re i Wiener Re. Posle dugogodišnje dominacije kompanije Dunav-Re u 2013. godini Wiener Re je preuzeo vodeću poziciju sa više od 40 odsto tržišnog učešća. Delta Generali reosiguranje i DDOR Re pretežno koriste matične osiguravajuće kompanije za transfer rizika stranim reosiguravačima, zbog zakonske regulative koja ne dopušta direktno reosiguranje u inostranstvu. Koncentracija portfelja na tržištu merena Herfindahl Hirschman indeksom je visoka, i porasla je sa 3.210 u 2012. godini na 3.363 u 2013. godini.

Ukupna premija reosiguranja iznosila je 10 odsto premije celog tržišta osiguranja i reosiguranja u 2013. godini. Najveća premija reosiguranja ostvarena je u imovinskim osiguranjima, više od 73 odsto ukupne premije.

U 2013. godini na srpskom tržištu reosiguranja ostvarena je premija od 7,43 milijardi dinara, što je za 7 odsto manje od prethodne godine. U petogodišnjem periodu premija je fluktuirala. Premija neživotnog reosiguranja je dominirala sa 96 odsto.

Premija reosiguranja u samopridržaju opada već tri godine za redom. U 2013. godini smanjila se za čak 30 odsto. Najveća premija posle retrocesije ostvarena je

Premija u poslovima reosiguranja društava za osiguranje u Srbiji

Društvo	2013.	2012.
Wiener RE	26.386	26.950
Dunav-Re	23.045	27.993
Delta Generali reosiguranje	11.998	13.659
DDOR Re	3.288	4.665
Ukupno	64.717	73.266

(000 EUR)

Brojke

Srpsko tržište reosiguranja u 2013.

Osnovne karakteristike:

- pad bilansne sume društava koja se bave reosiguranjem za 7 %, koja iznosi 9,95 milijardi dinara,
- kapitala je ostao na istom nivou i iznosi 2,59 milijardi dinara,
- smanjenje neto dobitka od 93 %, koji iznosi 0,03 milijarde dinara,
- smanjenje tehničkih rezervi od 21 %, koje iznose 3,33 milijarde dinara,
- smanjenje ukupne premije od 7 % koja iznosi 7,43 milijardi dinara,
- smanjenje ukupne premije u samopridržaju od 30 % koja iznosi 0,88 milijarde dinara,
- smanjenje ukupnih rešenih šteta od 12 % koje iznose 2,72 milijard2 dinara,
- smanjenje ukupnih rešenih šteta u samopridržaju od 14 % koje iznosi 0,72 milijarde dinara,
- koncentracija na tržištu reosiguranja merena Herfindahl Hirschman indeksom je visoka, porasla je za 5 % na 3.363,
- broj od četiri društava koja se bave reosiguranjem se nije menjao i
- povećao se broj zaposlenih za 9 % u društvima koja se bave reosiguranjem i dostigao broj od 60 zaposlenih.

u imovinskim osiguranjima, oko 66 odsto ukupne premije u samoprizržaju. Očigledno, postoji velika razlika u strukturi premije reosiguranja i premije reosiguranja u samoprizržaju, pa se može zaključiti da domaći reosiguravači imaju relativno mali kapacitet. Zato zadržavaju oko 19 odsto premije osiguranja motornih vozila koje ima srazmerno malu maksimalno moguću štetu, dok zadržavaju samo oko 11 odsto premije imovinskih osiguranja, čije maksimalne štete znatno premašuju samoprizržaje domaćih društava.

Rešene štete

Iznos rešenih šteta fluktuiru u poslednjih pet godina na srpskom tržištu reosiguranja. U 2013. godini likvidirano je 2,72 milijardi dinara šteta, što je pad u odnosu na prethodnu godinu od 12 odsto. Najveće štete su likvidirane u imovinskim osiguranjima, oko 58 odsto ukupnih šteta. Razlika u strukturi šteta je velika u odnosu na osiguranje gde je najveće šteta, oko 31 odsto, rešeno u osiguranju od autoodgovornosti.

Rešene štete u samoprizržaju se smanjuju već tri godine i u 2013. godini su pale za oko 14 odsto. Pad rešenih šteta u tom periodu koje isplaćuju domaći reosiguravači je u direktnoj korelaciji sa smanjenjem premije koju su oni zadržali u istom periodu.

Ukupne rešene štete na domaćem tržištu osiguranja u 2013. godini iznosile su oko 26,4 milijardi dinara. Rešene štete koje su reosiguravači isplatili osiguravačima iznosile oko 12 odsto šteta osiguranja, odnosno 2,72 milijardi dinara. Rešene štete koje su retrocesionari isplatili domaćim reosiguravačima u istom periodu, bile su oko 2,0 milijarde dinara, odnosno oko 8 odsto šteta tržišta osiguranja.

Racio šteta je izračunat standardnim aktuarskim formulama kao količnik merodavnih šteta i merodavne premije uz aproksimaciju da su sva regresna potraživanja naplaćena. Racio šteta reosiguranja je i dalje vrlo povoljan i iznosi 26 odsto u 2013. godini, što je za 13 procentnih poena povoljnije nego u prethodnoj godini. Racio šteta u samoprizržaju celog tržišta reosiguranja za rizike koji ostaju reosiguravačima posle retrocediranja je obračunat konzistentno sa prethodnim. Nepovoljan je i iznosi 106 odsto u 2013. godini, ali je ipak za 27 procentnih poena manji nego u prethodnoj godini. Uprkos tome, zahvaljujući malim troškovima sprovođenja i velikim finansijskim prihodima, većina kompanija koje se bave poslovima reosiguranja u Srbiji su iskazale dobit u 2013. godini.

Tehničke rezerve u poslovima reosiguranja su zbirno posmatrano imale izražen trend rasta u prethodne četiri godine i veliki pad u 2013. godini. Manje su za 21 odsto u odnosu na prethodnu godinu, dok je premija smanjena za 7 odsto.

Tabela 1. Premija u poslovima reosiguranja u Srbiji u poslednjih pet godina

	2009	2010	2011	2012	2013
Premija reosiguranja	6.446.003	7.139.369	7.103.183	8.012.835	7.425.873
Premija reosiguranja u samoprizržaju	1.691.837	1.804.027	1.453.191	1.244.837	876.770

(000 RSD)

Tabela 2. Rešene štete u poslovima reosiguranja u Srbiji u poslednjih pet godina

	2009	2010	2011	2012	2013
Rešene štete reosiguranja	2.842.978	2.915.270	2.392.327	3.083.121	2.723.825
Rešene štete reosiguranja u samoprizržaju	854.798	1.026.065	865.499	841.354	722.830

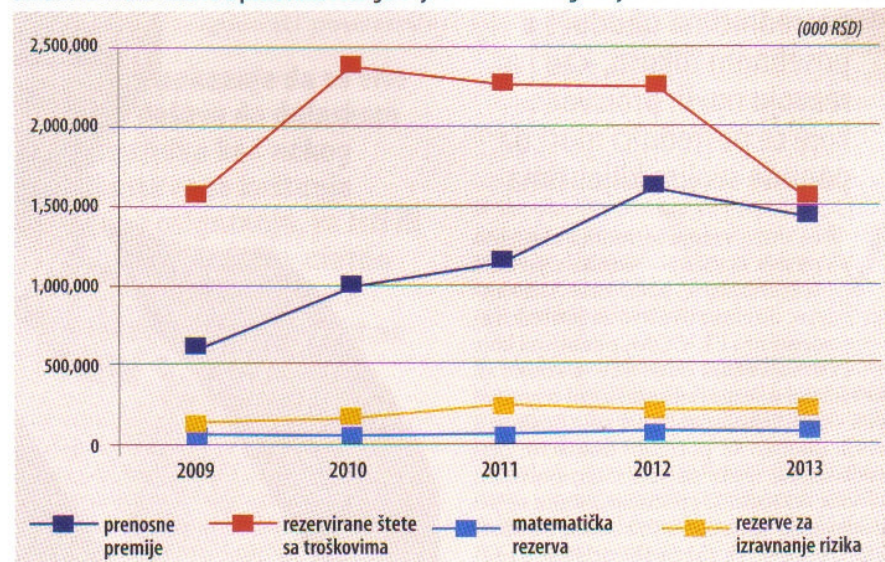
(000 RSD)

Tabela 3. Racio šteta tržišta reosiguranja u Srbiji

	Reosiguranje		Reosiguranje usamoprizržaju	
	2013	2012	2013	2012
Merodavna premija	66,37	69,47	4,20	6,72
Merodavne štete	17,43	27,30	4,43	8,92
Racio šteta	26 %	39 %	106 %	133 %

(mil. EUR)

Slika 2. Tehničke rezerve u poslovima reosiguranja društava za osiguranje

Ipak, u petogodišnjem periodu, tehničke rezerve su porasle znatno više od premije, rezerve 38 odsto, a premija 15 odsto.

Troškovi sprovođenja reosiguranja u 2013. godini iznosili su 287,7 miliona dinara, tj. bili su približno isti kao prethodne godine. U poslednje tri godine ovi troškovi su bili na nivou od oko četiri odsto merodavne premije poslova reosiguranja. Poslovanje reosiguravača je mnogo efikasnije od poslovanja osiguravača, što se vidi iz podatka da su troškovi sprovođenja osiguranja u Srbiji u 2013. godini iznosili oko 40 odsto merodavne premije, odnosno oko 10 puta više nego troškovi sprovođenja reosiguranja.

Sva društva za osiguranje koja se bave reosiguranjem na tržištu Srbije u poslednje tri godine iskazala su neto dobitak, osim društva Dunav-Re u 2013. godini. Ukupni neto dobitak tržišta reosiguranja u 2012. godini iznosio je 439 miliona dinara, dok je u 2013. godini ukupni neto dobitak iznosi samo 32 miliona dinara što je za 93 odsto manje nego u prethodnoj godini.

Domaće tržište reosiguranja je znatno slabije poslovalo u 2013. godini, nego u prethodnoj godini, i sve je očiglednije da domaći reosiguravači predstavljaju servis za prenos rizika u inostranstvo, koji je potreban samo zbog domaće zakonske regulative. ■